

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 449/2014-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 13. augusta 2014 predbežne prerokoval sťažnosť J. K., zastúpenej advokátom Mgr. Slavomírom Trnkócy, Advokátska kancelária, Gercenova 6/A, Bratislava, vo veci namietaného porušenia jej základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov zaručeného čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 13 C/77/2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. K. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 13. februára 2014 doručená sťažnosť J. K. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie svojho základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Trnava (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 13 C/77/2010.

2. Sťažovateľka v sťažnosti uviedla, že „... *Návrhom zo dňa 18. mája 2010, doručeným Okresnému súdu... 19. mája 2010... sa domáhala určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam nachádzajúcim sa v katastrálnom území...*

Zároveň... sa domáhala vydania predbežného opatrenia...“.

3. Zo sťažnosti a z podrobnej chronológie procesných úkonov okresného súdu a účastníkov konania ďalej vyplýva, že okresný súd nariadil predbežné opatrenie (17. júna 2010) a následne Krajský súd v Trnave (ďalej len „krajský súd“) potvrdil napadnuté uznesenie okresného súdu o predbežnom opatrení uznesením sp. zn. 23 Co/206/2010 z 31. augusta 2010. Prvé pojednávanie sa konalo 18. apríla 2012 a okresný súd uvedené konanie prerušil „*do právoplatného skončenia konania vedeného pod spisovou značkou 16 C/67/1999 (konanie o vyporiadanie BSM - pozn.)...“*. Na základe odvolania sťažovateľky bol spis v októbri 2012 predložený krajskému súdu, ktorý rozhodol o odvolaní sťažovateľky 23. októbra 2013 tak, že odvolaním napadnuté uznesenie okresného súdu zrušil a vec 19. novembra 2013 mu vrátil na ďalšie konanie. Okresný súd od augusta 2010 vo veci samej nekonal, preto je sťažovateľka toho názoru, že postupom okresného súdu došlo k porušeniu jej základného práva na prerokovanie jej veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy. Sťažovateľka v tejto súvislosti tiež vo všeobecnosti (nie v petite, pozri bod 4, pozn.) namieta, že krajský súd „*rozhodol o odvolaní proti uzneseniu o prerušení konania po 12 mesiacoch od predloženia veci súdom prvého stupňa*“, preto považuje aj „*takéto konanie odvolacieho súdu za nezlučiteľné s ustanovením čl. 48 ods. 2 Ústavy...“*. Dňa 8. januára 2014 prostredníctvom svojho právneho zástupcu podala sťažovateľka sťažnosť na prietahy, pričom do podania sťažnosti ústavnému súdu 13. februára nebola o vybavení sťažnosti vyrozumená.

4. Na základe uvedeného sťažovateľka ústavnému súdu navrhuje, aby po prerokovaní vydal tento nález:

„I. Základné právo J. K. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa článku 48 ods. 2 Ústavy... postupom Okresného súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 13 C/77/2010 porušené bolo.

II. Okresnému súdu Trnava prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 13 C/77/2010 konal bez zbytočných prietahov.

III. J. K. priznáva finančné zadosťučinenie v sume 10.000 €..., ktoré je Okresný súd Trnava povinný uhradiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

IV. Okresný súd... je povinný uhradiť J. K. trovy konania na účet jej právneho zástupcu Mgr. Slavomíra Trnkócyho...“

II.

5. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

6. Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) sťažnosť sťažovateľky prerokoval na neverejnom zasadnutí a preskúmal ju zo všetkých hľadísk uvedených v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

7. Ústavný súd z obsahu sťažnosti a jej príloh zistil, že sťažovateľka namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa

čl. 48 ods. 2 ústavy, a to postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 13 C/77/2010.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných priet'ahov.

8. Ústavný súd v rámci predbežného prerokovania veci z obsahu s'ťažnosti a pripojených listín zistil, že predmetné súdne konanie sa začalo na okresnom súde 19. mája 2010 podaním návrhu „o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam“.

9. Ústavný súd už viackrát rozhodol (m. m. I. ÚS 21/99, IV. ÚS 153/03, I. ÚS 33/05), že účelom práva účastníka konania pred všeobecným súdom podať s'ťažnosť na priet'ahy v konaní je poskytnutie príležitosti tomuto súdu, aby sám odstránil protiprávny stav zapríčinený porušením základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov. Ústavný súd preto o s'ťažnosti, ktorou je namietané porušenie základného podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, koná iba za predpokladu, ak s'ťažovateľ preukáže, že využil možnosť podať s'ťažnosť na priet'ahy v súdnom konaní podľa § 62 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z. o súdech a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdech“), alebo ak sa preukáže, že s'ťažovateľ túto podmienku nesplnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa (§ 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

10. Podľa názoru ústavného súdu sa podanie s'ťažnosti na priet'ahy v konaní v zmysle zákona o súdech zásadne považuje za účinný prostriedok ochrany takých základných práv, ktoré súvisia so základným právom na súdnu ochranu, ako aj so základným právom na konanie bez zbytočných priet'ahov (napr. IV. ÚS 153/03, IV. ÚS 278/04). Účinnosť takého právneho prostriedku ochrany pred zbytočnými priet'ahmi v súdnom konaní potvrdzuje aj znenie zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorý vo viacerých ustanoveniach zdôrazňuje povinnosť sudcu konať bez zbytočných priet'ahov a ustanovuje za také priet'ahy aj disciplinárnu zodpovednosť [§ 2 ods. 2, § 30 ods. 4, § 52 ods. 1, § 116 ods. 1 písm. b)

a § 118 ods. 1 citovaného zákona]. Podobne aj zákon o súdoch v § 64 ods. 1 ustanovuje, že „Účelom vybavovania sťažnosti je zistiť, či v danej veci boli spôsobené prietahy v konaní...“. V zmysle prvej vety druhého odseku citovaného zákonného ustanovenia „Orgán, ktorý vybavuje sťažnosť, je povinný na účel zistenia stavu veci prešetriť všetky skutočnosti“. Napokon podľa tretieho odseku predmetného zákonného ustanovenia „Ak orgán poverený vybavovaním sťažnosti zistí, že sťažnosť je dôvodná, prijme a zabezpečí vykonanie opatrení na odstránenie nedostatkov, ak je to potrebné, vyvodí za vzniknuté nedostatky voči zodpovedným osobám dôsledky“. V súvislosti s tým ústavný súd poznamenáva, že vyčerpanie opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je oprávnený podľa osobitných predpisov, je jedným z atribútov prípustnosti sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, a teda podmienkou konania vo veci individuálnej ochrany základných práv a slobôd pred ústavným súdom.

11. Ústavný súd z obsahu sťažnosti zistil, že sťažovateľka doručila okresnému súdu sťažnosť na prietahy v konaní 8. januára 2014, ktorú predsedníčka okresného súdu prešetrila a listom sp. zn. Spr. 2403/14 zo 6. februára 2014 doručila právnomu zástupcovi sťažovateľky 18. februára 2014 odpoveď.

12. Podľa názoru ústavného súdu podanie sťažnosti predsedníčke okresného súdu (8. januára 2014) v krátkom čase pred podaním sťažnosti ústavnému súdu (13. februára 2014) sa javí byť iba formálnym úkonom, ktorému nemožno pripísať účinky, ktoré by inak taká sťažnosť mohla mať, ak by predseda okresného súdu dostal primeranú (rozumnú) lehotu na prijatie opatrení proti zbytočným prietahom vo veci samej (m. m. IV. ÚS 306/04, III. ÚS 78/05, IV. ÚS 194/05). Navyše, ústavný súd zistil, že predsedníčka okresného súdu v odpovedi na sťažnosť sťažovateľky sp. zn. Spr. 2403/14 zo 6. februára 2014 v závere *inter alia* uviedla: „*Plynulosť konania budem sledovať v pravidelných intervaloch až do právoplatného skončenia veci.*“

13. Ústavný súd už viackrát rozhodol (m. m. I. ÚS 21/99, IV. ÚS 153/03, I. ÚS 33/05), že účelom práva účastníka konania pred všeobecným súdom podať sťažnosť

na priet'ahy v konaní je poskytnutie príležitosti tomuto súdu, aby sám odstránil protiprávny stav zapríčinený porušením základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov. Z uvedených dôvodov ústavný súd po predbežnom prerokovaní s'ťažnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol pre jej neprípustnosť.

14. Okrem vyššie uvedeného ústavný súd konštatuje, že v súvislosti s namietanými priet'ahmi v konaní okresného súdu vedenom pod sp. zn. 13 C/77/2010 „ojedinelá nečinnosť súdu, hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov, sama osebe nemusí ešte zakladať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru“ (I. ÚS 42/01, III. ÚS 91/04). Nie každý zistený priet'ah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy [čl. 6 ods. 1 dohovoru (napr. I. ÚS 46/01, II. ÚS 57/01, I. ÚS 92/03)]. V prípade, keď ústavný súd zistil, že charakter postupu všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými priet'ahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné priet'ahy v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, nevyslovil porušenie základného práva zaručeného v tomto článku (napr. II. ÚS 57/01, IV. ÚS 110/04), prípadne návrhu buď nevyhovelo (napr. I. ÚS 11/00), alebo ho odmietol ako zjavne neopodstatnený (napr. IV. ÚS 221/05, I. ÚS 98/2014).

15. Z obsahu s'ťažnosti a dopytu na okresnom súde vyplýva, že okresný súd nebol v inkriminovanom čase celkom nečinný. Dňa 17. júna 2010 bolo na návrh s'ťažovateľky okresným súdom nariadené predbežné opatrenie, ktoré v dôsledku podaného odvolania odporcom bolo preskúmané odvolacím súdom, ktorý potvrdil prvostupňové rozhodnutie. V dôsledku podaného dovolania odporcom sa týmto rozhodnutím musel ešte zaoberať Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“), ktorý 31. januára 2012 odmietol dovolanie odporcu. Následne okresný súd na návrh odporcov na pojednávaní 18. apríla 2012 konanie prerušil a v dôsledku podaného odvolania s'ťažovateľky sa spis nachádzal viac ako 13 mesiacov (od októbra 2012 do novembra 2013) na krajskom súde, ktorý uznesenie okresného súdu o prerušení konania zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. Okresný súd ďalší návrh na prerušenie konania zamietol a uvedené

rozhodnutie v dôsledku podaného odvolania sa od 5. mája 2014 nachádza na odvolacom súde.

16. Z už uvedeného je teda zrejmé, že v konaní pred okresným súdom sa síce vyskytli obdobia nečinnosti, ale boli zatiaľ skôr ojedinelé a v okolnostiach danej veci (spis sa nachádzal niekoľko mesiacov aj na odvolacom a dovolacom súde) ešte nemožno konštatovať, že by malo dôjsť aj k porušeniu základného práva sťažovateľky postupom okresného súdu. Na uvedenom nemení nič ani skutočnosť, že krajský súd v danej veci nevzhladol zákonný dôvod na prerušenie konania. Sťažovateľka v petite sťažnosti navyše ani nenapadá konanie pred krajským súdom, prípadne najvyšším súdom.

17. Ústavný súd však pripomína, že pokiaľ bude nečinnosť v konaní všeobecných súdov pretrvávať aj v ďalšom období, nič nebráni sťažovateľke, aby podala ústavnému súdu novú sťažnosť.

18. V dôsledku odmietnutia sťažnosti bolo bez právneho významu, aby sa ústavný súd zaoberal ďalšími požiadavkami sťažovateľky uvedenými v sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. augusta 2014